

Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelma vuodelle 2024

Sisällys

1.	Valvontaohjelma	1
2.	Valvonnan maksullisuus	2
3.	Salon ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2023 valvontatoimenpiteiksi	2
3.1	Ympäristönsuojelulain valvonta	2
3.2	Maa-ainesten ottamisen valvonta	4
3.3	Jätelain valvonta	4
3.3.1	Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta	4
3.3.2	Muut jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset	5
3.3.3	Jätelain yleinen valvonta	5
3.4	Muu valvonta	5
4.	Kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta	6
4.1	Ympäristönsuojelulain ja jätelain valvonta	6
4.2	Maa-ainesten oton valvonta	7
4.3	Muu valvonta	7

1. Valvontaohjelma

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvotavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelma perustuu Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmaan vuosille 2022–2025, jonka Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 3.11.2021 § 39.

Yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten yksittäisten tarkastuskohteiden sisältämää valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana. Se onkin Salon ympäristönsuojelun sisäisessä käytössä. Yksittäisen yrityksen tiedot esim. tarkastuskäyntitiheydestä ja sen perusteista voidaan antaa asianosaiselle pyy-

dettäessä. Kooste vuosittain tehtävistä säännöllisen valvonnan toimenpiteistä muodostaa julkisen valvontaohjelman.

2. Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelusta annetun asetuksen perustelumuistion (ympäristöministeriö 25.8.2014) mukaan säännöllisen valvonnan maksut on kytketty ympäristönsuojelulain 205 §:ssä valvontaohjelman olemassaoloon. Jotta valvontatoimenpiteistä voidaan periä maksu, on valvonnan sisältö ja käyttö määriteltävä ohjelmassa. Jatkossa edellisen ohjelmakauden toteuma arvioidaan ja hyödynnetään toteumatietoja seuraavien ohjelmakausien suunnittelussa ja valvonnan voimavaroja koskevassa päätöksenteossa.

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun

- 1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
- 2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräraikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
- 3) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 (*rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen*) tai 176 §:ssä (*määräys vesistön merkittävän pilaantumisen ja luontovahingon korjaamiseksi*) tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi.

Ympäristönsuojelulain mukaan maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä. Luvan muuttamisesta maksu kuitenkin peritään toiminnanharjoittajalta, vaikka asia on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta. Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä vireillepanijalta maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Hallituksen esityksen (214/2013) mukaan kunnan valvonnasta perittävä maksu voi vastata enintään suoritteiden tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Tarkemmin maksun perusteista säädetään Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa (Salon rakennus- ja ympäristölautakunta 14.6.2023 § 64), joka tuli voimaan 1.8.2023 ja maa-ainestaksassa (Salon rakennus- ja ympäristölautakunta 14.6.2023 § 63), joka tuli voimaan 1.8.2023.

3. Salon ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2024 valvontatoimenpiteiksi

3.1 Ympäristönsuojelulain valvonta

Vuoden 2024 aikana tehtävien ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonnan suunnitelma on esitetty taulukossa 1. Vuonna 2024 tarkastusvuorossa on 37 kohdetta. Työmäärä ja kiire ympäristönsuojelussa lisääntyy joka vuosi eikä nykyisellä henkilörerussilla pystytä vastaamaan lisääntyneeseen työmäärään. Valvontakohteiden valvonnassa keskitytään tärkeimmiksi arvioitujen kohteiden tarkastamiseen ja mahdollisesti valvomatta jääneiden kohteiden valvontaa siirretään seuraavaan vuoteen.

Tarkastuksista laaditaan muistio, joka lähetetään toiminnanharjoittajalle ja tallennetaan kaupungin asianhallintajärjestelmään. Tarkastusten toteumasta raportoidaan vuoden 2025 alussa rakennus- ja ympäristölautakunnalle.

Lisäksi tarkastetaan toiminnanharjoittajien vuosiraportointeja.

Taulukko 1. Ympäristöluvanvaraisten ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvontaluokat eli määräaikaistarkastusvälit, toimintojen lukumäärät (tilanne tammikuu 2024, Salon kaupungin tietojärjestelmä) sekä suunnitelma vuoden 2024 tarkastuksista Salossa

Valvottavat toiminnot	Valvontaluokka)	Laitoksia / joista pohjavesialueella	Suunnitelma 2024
Metsäteollisuus		0	0
Metalliteollisuus	3	3 / 1	1
Energiantuotanto (5 – 50 MW)	3	6 / 2	0
Kemianteollisuus		0	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely	2	26	11
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	3	3	2
Mineraalituotteiden valmistus	2	3 / 2	3 / 2
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	3	0	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	3	0	0
Eläinsuojat	3	43 / 1	12 / 1
	4	6 / 1	0
Liikenne	2	3 / 2	2 / 2
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	2	10	5
Muu toiminta	2		
- Ulkona sijaitseva ampu- marata		1	1
- Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhal- luspaikka		0	0
- Krematorio tai lemmik- kieläinten polttolaitos		1	0
- Muu toiminta (lumenkaa- topaikka)		1	0
Yhteensä		106 / 9	37 / 5

*) Valvontaluokan mukaan toiminta tarkastetaan joko kerran vuodessa (= valvontaluokka 1), kerran kolmessa vuodessa (= valvontaluokka 2), kerran viidessä vuodessa (= valvontaluokka 3) tai tarvittaessa (= valvontaluokka 4).

3.2 Maa-ainesten ottamisen valvonta

Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 7 §:n mukaan valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi. Asetuksen mukaisesti kaikilla lupa-alueilla tehdään alkutarkastus ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä ja lopputarkastus, kun ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Vuosittain tarkastetaan, että lupakohteissa noudatetaan ottamissuunnitelmaa ja päätöksessä asetettuja ehtoja sekä maa-aineslaissa asetettuja rajoituksia. Tarkastus suoritetaan lisäksi maa-ainesluvan haltijan, asianosaisten tai muiden perusteltujen vaatimusten vuoksi, jollei tarkastusta ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Tarkastuksen yhteydessä selvitetään otetun aineksen määrä ja ottoalueen etenemä. Mikäli luvanhaltija ilmoittaa etukäteen helmikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia kyseisenä vuonna oteta, ei lupakohdetta silloin normaalisti tarkasteta eikä peritä valvontamaksua. Luvanhaltija ilmoittaa ympäristöhallinnon tietojärjestelmään tammikuun loppuun mennessä ottomäärän.

Osa maa-ainestenottotoiminnasta on myös ympäristöluvanvaraista. Tällaisia toimintoja ovat kalliokiiven louhinta ja kiviaineksen murskaaminen. Ympäristöluvanmukainen toiminta valvotaan yhtä aikaa maa-ainesluvan valvonnan kanssa. Ympäristöluvanvaraisia toimintoja on Salossa 23 kpl. Osa ympäristöluvista ja maa-ainesluvista on yhdistetty ns. yhteiskäsittelyluviksi. Yhteiskäsittelylupia on Salossa voimassa 11 kpl. Tarkastettavien maa-ainekohteiden määrä riippuu siitä, onko alueella ottoa. Lisätarkastuksia tehdään tarpeen mukaan. Vuonna 2024 valvotaan toiminnanharjoittajien ottamisilmoitusten perusteella noin 35 maa-ainestenottokohdetta.

Taulukko 2. Maa-ainesten ottokohteet ja mahdolliset ottomäärät yhteensä Salossa vuonna 2024.

Maa-aines	Kohteiden lukumäärä / joista pohjavesialueella	Lupien mahdollistama kokonaisottomäärä yhteensä, m ³
Multa	0	0
Kallio	14 / 5	noin 5 000 000
Sora ja hiekka	31 / 28	noin 14 000 000

Kotitarveottoon liittyvää valvontaa tehdään tarpeen mukaan.

3.3 Jätelain valvonta

Jätelain 124 § velvoittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaista valvomaan toimintoja, joissa syntyy vaarallista jätettä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Lisäksi on valvottava jätteen ammattimaista keräystä, joka rekisteröidään jätelain 100 §:n mukaan. Jätelaki edellyttää myös jätteen laitos- tai ammattimaisen käsittelyn suunnitelmallista valvontaa, mutta nämä kohteet on sisällytetty taulukon 1 valvontakohteisiin, koska ne ovat myös ympäristöluvanvaraisia toimintoja. Jätelain mukaan valvottavat kohteet ja niiden valvontaohjelma vuodelle 2024 on esitetty taulukossa 3.

3.3.1 Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta

Jätelain 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavia kohteita Salossa on viisi. Keräystoiminta tarkastetaan toiminnan luonteesta riippuen, joko asiakaspalautteen perusteella (aluekeräyspisteet) tai riskinarvioon perustuvan valvontaluokan mukaisesti.

3.3.2 Muut jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset

Vaarallista jätettä tuottaviksi laitoksiksi on tunnistettu ainakin autokorjaamot ja -purkamot, joista autopurkamot on sisällytetty taulukon 1 valvontakohteisiin, koska ne ovat myös ympäristöluvanvaraisia toimintoja. Autokorjaamoja on Salossa noin 80 kpl ja niitä on tarkoitus valvoa satunnaisotannalla noin 10 kpl vuodessa.

Kunnan valvontaviranomaisen vastuulle kuuluvat laitokset ja yritykset, joiden toimintaan liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, selvitetään ja riskit arvioidaan muun valvontatyön ohella.

Taulukko 3. Jätelain mukaiset valvontakohteet ja suunnitelma vuoden 2024 tarkastuksista.

Valvontakohteet	Kohteiden lukumäärä	Suunniteltu valvonta 2024
Jätelain 100 § mukainen toim.	5	0
Jätelain 124 § mukaan tarkastettavat toiminnot	noin 80	10

3.3.3 Jätelain yleinen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluva jätelain yleinen valvonta kohdistuu mm. jätehuoltoon liittymisen valvontaan, jätehuoltomääräysten valvontaan ja roskaantumisasiin.

Roskaantumisen ja tapahtumien jätehuollon valvontaa ympäristönsuojelu suorittaa lähinnä saapuneiden valitusten ja ilmoitusten tarkastamisen yhteydessä. Roskaantumiseen liittyviä tarkastuksia tehdään määrällisesti eniten.

Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen valvoo osaltaan jätehuoltomääräyksiä, eräiden jätteiden hyödyntämistä maanrakentamisessa sekä rakennus- ja purkujätehuoltoa. Valvontaa toteutetaan tarvittaessa.

Jätelain 125 §:n perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ei-luvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaisuuden varmistamiseksi. Mikäli yksittäinen määräys annetaan, viranomainen myös valvoo sitä.

3.4 Muu valvonta

Muita valvontakohteita ovat tarpeen mukaan

- viemäriverkostoon liittymättömien kiinteistöjen jätevesijärjestelmät
- vesihuoltolain mukaiset kohteet
- maatalouden lietalantasäiliöt
- nitraattiasetuksen mukaiset kohteet
- pienet eläinsuojat
- pienet toiminnot kuten esim. korjaamot, purkamot, maalaamot jne.
- poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä kuten esim. öljysäiliöt, lannan levitys jne.
- venesatamat
- vesilain mukaiset kohteet kuten ns. ojariitakohteet sekä vesistörakentamiskohteet
- meluhaitat

Vuonna 2021 aloitettua haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvontaa pyritään jatkamaan resursien puitteissa.

4. Kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta

4.1 Ympäristönsuojelulain ja jätelain valvonta

Vuoden 2023 aikana oli suunniteltu tehtäväksi 36 määräaikaistarkastusta ympäristönsuojelulain mukaisissa valvontakohteissa. Jätteiden ammattimaisen käsittelyn toimijoista kolme suunnitelmassa ollutta laitosta oli lopettanut toimintansa ja siten niitä ei voitu valvoa. Toteutunut tarkastusten määrä oli 24 kpl ja valvontaohjelman toteutusprosentti on siten 73 %. Eniten ongelmia on eläinsuojien valvonnan toteutumisessa, koska sille ei ole riittävää resurssia. Lain mukaan valvontaa on mahdollista tehdä myös satunnaisotannan periaatteella ja tämä asia on syytä tutkia seuraavan valvontasuunnitelman päivittämisen yhteydessä. Nykyisillä resursseilla ei pystytä valvomaan kaikkia eläinsuojia niiden valvontaluokan mukaisesti. Käytännössä valvomatta jääneitä kohteita pyritään valvomaan seuraavana vuonna ja kohteita siirretään priorisoinnin perusteella seuraaville vuosille. Vuodeksi 2023 saatiin lisäresurssiksi 4 kk määräaikainen virka. Uuden viranhaltijan tehtäviin sisällytettiin myös valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia, mutta pääosin resurssi käytettiin haja-asutuksen jätevesien käsittelyn valvontaan, joka sekkin on kärsinyt resurssien puutteesta.

Toteutuneiden ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonta on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4. Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen toteutunut valvonta vuonna 2023 verrattuna suunnitelmaan

Valvottavat toiminnot	Suunnitelma 2023 kpl/joista pohjavesi- alueella	Toteutunut valvonta 2023
Metalliteollisuus	1	1
Energiantuotanto	3 / 1	3 / 1
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely	8	10
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	0	0
Mineraalituotteiden valmistus	2 / 2	2 / 2
Eläinsuojat	15 / 1	6 / 0
Liikenne	2 / 2	2 / 2
Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely sekä jätevesien käsittely	4 / 1	0 / 0
Muu toiminta		
- Ulkona sijaitseva ampumarata	1	0
- Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos	0	0
- Muu toiminta (lumenkaato- paikka)	0	0
Yhteensä	36 / 7	24 / 5

*) Valvontaluokan mukaan toiminta tarkastetaan joko kerran vuodessa (= valvontaluokka 1), kerran kolmessa vuodessa (= valvontaluokka 2), kerran viidessä vuodessa (= valvontaluokka 3) tai tarvittaessa (= valvontaluokka 4).

Jätelain mukainen valvonta kohdistui autokorjaamoihin ja niitä tarkastettiin 4 kpl. Valvonnoissa havaittiin merkittäviä puutteita yleisessä tietotaidossa ja tämän vuoksi elokuussa julkaistiin Salon kaupungin nettisivuilla opas autokorjaajille. Toteutunut jätelain mukainen valvonta on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Toteutunut jätelain mukainen valvonta vuonna 2023.

Valvontakohte	Suunniteltu valvonta 2023	Toteutunut valvonta 2023
Jätelain 100 § mukainen toim.	0	0
Jätelain 124 § mukaan tarkastettavat toiminnot	20	4

4.2 Maa-ainesten oton valvonta

Maa-ainesten ottoon liittyviä lupia valvottiin vuonna 2023 32 kpl. Tämä on voimassaolevien lupien määrästä 63 %. Samalla valvontakäynnillä tarkastettiin myös ympäristölupa, jos sellainen oli maa-ainestenottokohteessa voimassa tai koko yhteiskäsittelylupa, jos toiminnalla oli sellainen. Kohdetta ei tarkasteta, jos toiminnanharjoittaja on ilmoittanut ettei maa-ainestenottamista tehdä vuoden aikana. Tällöin myöskään valvontamaksua ei ole peritty.

Luvanhaltijat raportoivat edellisen vuoden ottomäärät NOTTO-järjestelmään kunkin vuoden helmikuun loppuun mennessä. Vuonna 2022 Salon alueella kalliokiviainesta otettiin yhteensä noin 170 000 m³. Soraa ja hiekkaa otettiin 327 000 m³. Multaa ei otettu vuonna 2022 lainkaan.

4.3 Muu valvonta

Vuonna 2021 aloitettua haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvontaa jatkettiin määräaikaikaisella tarkastajaresurssilla ja loppuvuonna myös harjoittelijan työpanoksella. Haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvonnessa pääpaino oli edellisissä valvonnoissa havaittujen puutteiden korjaamisessa lisäkehotuksin. Hallintopakkomennettelyjen käyttöönottoa alettiin valmistella niiden kiinteistöjen kohdalla, jotka eivät ole reagoineet useampaankaan kehotukseen. Uusia kehotuksia lähetettiin yhdelle pohjavesialueelle.

Nitraattiasetusta valvottiin lannankäsittelyä koskevissa valvonnoissa. Lisäksi valvontaa tehtiin esim. roskaantumisasiossa ja savuhaitta-asioissa kuntalaisilta tulleiden ilmoitusten perusteella.

Meluhaitan järjestelmällisempää valvontaa aloitettiin meluilmoituksilla tehtävien tapahtumien osalta edellyttämällä tapahtumista melumittauksia lähimissä häiriintyvissä kohteissa.